

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 16Co/13/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8110230782
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Kovaľová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8110230782.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Kovaľovej a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Martina Filákovského v spore žalobcu: Slovak Telekom, a.s., so sídlom Bajkalská 28, 817 62 Bratislava, IČO: 35 763 469, právne zastúpený JUDr. Petrom Škerlíkom, advokátom so sídlom J. Ťatliaka 2051/8, 026 01 Dolný Kubín, proti žalovanej: Z. K., N.. XX.XX.XXXX, A. Š.Á. XX, XXX XX W., právne zastúpená JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, o návrhu žalovanej na obnovu konania vo veci Okresného súdu Prešov pod sp. zn. 11Ro 402/2010, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 11C 356/2014-113 zo dňa 13. novembra 2017, takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v konečnom rozhodnutí vo veci samej.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozhodnutím rozhodol tak, že:

„I. Súd p o v o ľ u j e o b n o v u k o n a n i a vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 11Ro 402/2010.

II. O trovách tohto konania bude rozhodnuté v konečnom rozhodnutí.“

2. Rozhodnutie právne posúdil ustanovením § 397, § 409, § 410, § 414 až § 416, § 470 odsek 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“).

3. Rozhodnutie odôvodnil skutočnosťou, že súd prvej inštancie je pri svojom novom rozhodnutí viazaný vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu, ktorý uviedol vo svojom zrušujúcom uznesení, že súd pri rozhodovaní o návrhu na vydanie platobného rozkazu neskúmal neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré zaväzujú spotrebiteľa, konal v rozpore s rozhodnutiami Súdneho dvora EÚ. Odvolací súd bol toho názoru, že na povolenie obnovy konania mali postačovať tvrdenia o existencii neprijateľných podmienok v spotrebiteľskej zmluve a po povolení obnovy konania už vo veci samej na základe dokazovania by mal súd vyhodnotiť jednotlivé zmluvné podmienky so zreteľom na všetky relevantné okolnosti podľa článku 4 odsek 1 Smernice č. 93/2013. Vydanie platobného rozkazu pri uvedených pochybnostiach o povahe uplatnených nárokoch je nedostatkom zisťovania skutkového stavu, ktorý podľa názoru odvolacieho súdu je možné odstrániť práve povolením obnovy konania. Zároveň odvolací súd mal za to, že bola zachovaná subjektívna, ako aj objektívna lehota na podanie návrhu na obnovu konania, keď uviedol, že žalovaná navrhla povolenie obnovy konania z relevantného dôvodu na základe existencii rozhodnutí súdneho dvora EÚ na ktoré poukázala v návrhu a o ktorých sa dozvedela až

koncom júna 2014, keď kontaktovala Združenie na ochranu spotrebiteľa HOOS, čo bolo potvrdené aj výsluchom svedkyne V.. Subjektívna 3 mesačná lehota teda podľa názoru súdu bola zachovaná a v tomto smere nie je možné aplikovať fikciu koncipovanú v § 2 odsek 1 Zákona č. 416/2004 Z.z. o Úradnom vestníku Európskej únie, pretože domnienka o znalosti uverejnených záväzných aktov platí pre tých, ktorých sa týka. Súd 1.stupňa tým, že vydal platobný rozkaz č.k. 11Ro 402/2010-30 zo dňa 10.12.2010 nezhodnotil neprijateľné zmluvné podmienky v spotrebiteľskej zmluve, a preto odvolací súd bol toho názoru, že obnovou napádaný platobný rozkaz je v rozpore s judikatúrou súdneho dvora. Viazanosť súdu prvého stupňa právnym názorom odvolacieho súdu platí len za predpokladu, že po zrušení odvolaním napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa, sa skutkový základ nezmení natoľko, že je vylúčená aplikácia právneho názoru odvolacieho súdu na tento nový skutkový základ. V danej veci nedošlo k zmene skutkového základu prejednávanej veci a preto súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, návrhu na povolenie obnovy konania v celom rozsahu vyhovel.

4. Proti rozsudku podal včas odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že žalobu na obnovu konania zamietne. Uviedol, že na konanie o obnove konania nebola splnená jedna zo základných procesných podmienok obnovy - dodržanie subjektívnej lehoty na podanie návrhu podľa ustanovenia § 403 CSP. Tvrdenie žalovanej, jej právneho zástupcu nie je možné považovať za dôkaz a tvrdenie svedkyne, ktorá je pracovníčkou HOOS-u nie je možné považovať za vierohodné. Začiatok plynutie subjektívnej lehoty (kedy sa ten, kto navrhuje obnovu konania dozvedel o dôvode) pokiaľ ide o dôvody obnovy podľa ustanovenia § 397 písm. c/ až e/ CSP je potrebné hodnotiť aj z pohľadu ustanovenia § 2 odsek 1 zákona č. 416/2004 Z.z. o úradnom vestníku EÚ a čl. 297 odsek 1 Zmluvy o fungovaní EÚ. Poukázal na to, že platobný rozkaz sp. zn. 11Ro 402/2010 nie je v rozpore s rozhodnutiami Súdneho dvora. Predmetné rozhodnutia sa tiež vôbec netýkali zmluvnej pokuty. Uviedol tiež, že judikatúra Súdneho dvora v iných veciach a ohľadne iných sporových strán nie je dôvodom pre obnovu konania. Nevyžaduje to ani komunitárne právo. Konštatoval, že napadnutý rozsudok je nedostatočne odôvodnený, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

5. Žalovaná sa k podanému odvolaniu nevyjadřila.

6. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 C.s.p.), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutom rozsahu, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

7. Podľa ustanovenia § 397 C.s.p., proti právoplatnému rozsudku je prípustná žaloba na obnovu konania, ak

a) sú tu skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy týkajúce sa strán a predmetu pôvodného konania, ktoré ten, kto podal žalobu na obnovu konania, bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní, ak môžu priviesť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci,

e) je v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora Európskej únie, Rady Európskej únie alebo Komisie, ktoré je pre strany záväzné.

8. Podľa ustanovenia § 403 odsek 1 C.s.p., žaloba na obnovu konania sa podáva v lehote troch mesiacov, odkedy sa ten, kto podal žalobu na obnovu konania, mohol dozvedieť o dôvode obnovy, alebo odo dňa, keď ho mohol uplatniť.

Podľa odseku 2, žaloba na obnovu konania sa podáva najneskôr v lehote troch rokov od právoplatnosti rozhodnutia.

9. Obnova konania sa týka vecí tzv. drobného sporu v spoločenských vzťahoch, ktoré spadajú do dôležitej sféry únijnej ochrannej politiky a dokonca základného práva, ktoré síce nie je súčasťou sústavy základných práv podľa Ústavy Slovenskej republiky, ale je súčasťou Charty základných práv Európskej únie. Vec je špecifická tým, že žalobca si na súde návrhom na vydanie platobného rozkazu uplatnil plnenie z tzv. neprijateľnej zmluvnej podmienky (zmluvnej pokuty), ktorá mu bola právoplatne administratívnym zamestnancom súdu priznaná a v predmetnom konaní presadzuje zvrátenie procesu obnovy konania, a teda logicky udržania problematického platobného rozkazu. Aplikácia prax synonymne používa k termínu neprijateľná zmluvná podmienka aj termín nečestná zmluvná podmienka. Pritom sú všeobecne známe obavy, že spotrebiteľia nie vždy dokážu posúdiť

prípadnú hrubú nerovnováhu zmluvných podmienok. Rozkazné konanie je síce prípustné aj v spotrebiteľských veciach, no je aj najčastejšie spochybňované z pohľadu, že priemerný subjekt práva nepoukáže na nečestnosť formulárových zmluvných klauzúl.

10. Kým obnova procesu smeruje k znovuotvoreniu právnej možnosti súdnej kontroly zmluvných podmienok, na ktorú zdá sa súd v rozkaznom konaní rezignoval, tak žalobca sleduje neželaný stav, a to udržanie právoplatnosti platobného rozkazu *inter alia* aj na plnenie zo zakázanej zmluvnej podmienky, a teda stav unijným právom neželaný a dokonca stav, ktorý Súdny dvor odporučil členským štátom odstraňovať rovnako intenzívne ako ukladajú vnútroštátne pravidla verejného poriadku. Teda pravidla, ktorých dodržiavanie treba vždy za každých okolností v demokratickej spoločnosti vyžadovať.

11. Neprijateľná zmluvná podmienka sa nemôže používať, pričom členské štáty majú prijať účinné opatrenia, aby sa zabránilo ďalšiemu používaniu neprijateľnej zmluvnej podmienky. Napriek zákazu ďalšieho používania neprijateľnej zmluvnej podmienky žalobca si plnenie z takejto problematickej klauzuly uplatňuje a sám žalobca si uplatnil nečestnú podmienku v rozkaznom konaní, ktoré je typickým procesom bez pojednávania. Naopak, ak sa sleduje verejné prejednanie vecí, tak je to súd, ktorý po skončení pochybenia v základnom konaní povolil obnovu konania a vec smeruje práve k pojednávaniu a verejnému prejednaniu vecí. V rámci skráteného (rozkazného) konania súdy nie vždy dokážu takúto problematickú klauzulu vyhodnotiť. Riziko súvisí práve s tým, že sa v rozkaznom konaní dokazovanie a pojednávanie spravidla nevykonáva. V predmetnej veci súd žalobcovi v rozkaznom konaní vyhovel, priznal plnenie z problematickej zmluvnej pokuty a je evidentné, že tento výsledok žalobca sleduje udržať. Je rovnako evidentné, že za týmto cieľom argumentuje zužujúcim výkladom dotknutých procesných ustanovení, ktoré umožňujú proces obnoviť.

12. Dotknutý platobný rozkaz s účinkami rozsudku vydal administratívny zamestnanec súdu (resp. justičný čakatel'), nie sudca, a to v období existencie registrov „Ro“, na plnenie z neprijateľnej zmluvnej pokuty. Zmluvná pokuta bola opakovane predmetom rozhodovania súdov SR vrátane tunajšieho súdu (pozri rozsudky vo veciach Krajského súdu v Prešove sp. zn. 16Co/32/2012, 16Co/31/2012). Z hľadiska účinkov zákazu používania neprijateľnej zmluvnej podmienky by nemali byť pochybnosti, že v demokratickej spoločnosti neprijateľnú zmluvnú podmienku je dodávateľ povinný prestať používať bez ohľadu na to, či má vlastnosť judikovanej pohľadávky alebo nie. Iba takýto výklad možno považovať za súladný s naplnením cieľa poskytovať ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami vždy za každých okolností.

13. Odvolací súd ďalej dodáva, že ak žalobcovi právo na plnenie patrí, povolením obnovy nič nestráca a pred verejnosťou na pojednávaní má možnosť zmluvnú pokutu obhájiť. Na druhej strane je žalovaná spotrebiteľ, ktorému sa v základnom procese nedostalo adekvátnej a Súdnym dvorom opakovane prízvukovanej *ex offio* súdnej kontroly zmluvných podmienok.

14. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaná sa koncom mesiaca jún 2014 od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS dozvedela o existencii rozhodnutí Súdneho dvora ako je vo veci C-618/10, C-76/10, C-240/98 až C-244/98 a C-473/00. Na uvedené Združenie sa obrátila z dôvodu dlhov aj voči spoločnosti POHOTOVOŠŤ, s.r.o. V čase pôvodného konania bola v hmotnej núdzi, nebola zastúpená advokátom, pričom nemala vedomosť o existencii orgánu, ktorý by ju bezplatne zastúpil. Podľa názoru odvolacieho súdu teda žalovaná podala návrh na obnovu konania do troch mesiacoch, teda v zákonom stanovenej lehote. Súd prvej inštancie (v spojení s právnym názorom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 16Co/14/2016-92 zo dňa 26.01.2017) náležite vysvetlil, prečo bolo akceptovateľné zohľadniť návrh na obnovu konania. Úvaha súdov o uznaní okamžiku, kedy sa žalovaná dozvedela o problematickej povahe plnenia priznaného platobným rozkazom je preto plne logická.

15. Ako dôvod obnovy konania žalovaná uviedla, že platobný rozkaz je v rozpore s rozsudkami Súdneho dvora Európskej únie. Slová zákona, cit: „v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora Európskej únie, Rady Európskej únie alebo Komisie, ktoré je pre strany záväzné“ jasne uvádzajú dôvod obnovy konania, pričom postačuje gramatický výklad na prijatie záveru, že platobný rozkaz vydaný justičným čakatelom bez vykonania dokazovania, pojednávania na plnenie nečestnej pokuty proti spotrebiteľovi nezastúpeného v konaní advokátom odporuje početnej judikatúre Súdneho dvora. Súdy už v rámci obnovy konania použili adekvátne výkladové pravidlá a tak zabránili neželanému stavu, aby sa do exekučného procesu dostalo problematické rozhodnutie na plnenie z nečestnej podmienky.

16. Odvolateľ má stále zachovanú možnosť preukázať, že jeho pohľadávky je dôvodná, pričom plynutie času mu umožňuje uplatniť určité práva. Pre žalobcu ako obchodnú spoločnosť so základným imanom vo výške 864.113.000 Eur nemôže znovu otvorenie procesu znamenať pri drobnej sume žiadnu ujmu. Pokiaľ sa však potvrdí, že ide o plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, bude vytvorený priestor pre súdy, aby sa mohli zaoberať naplnením cieľa Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993.

17. Súd prvej inštancie (v spojení s právnym záverom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 16Co/14/2016-92 zo dňa 26.01.2017) výslovne uviedol judikatúru Súdneho dvora Európskej únie, s ktorou je platobný rozkaz vydaný administratívnym zamestnancom na planenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky v rozpore. Poukázal aj na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-618/10, ktorý sa týka problematického procesu, ktorý nie je súladný s požiadavkou skutočnej spravodlivosti pri posudzovaní nekalosti zmluvných podmienok v tzv. rozkaznom konaní a ktorý úplne potvrdzuje obavy z možného nevykonania ex offio súdnej kontroly v procese bez pojednávania a bez dokazovania.

18. Dôvod obnovy konania v podstate spočíva v pochybnosti o kvalite spotrebiteľskej zmluvy, na základe ktorej bol nárok žalobcu uplatnený a ktorú súd z úradnej moci v rozkaznom konaní evidentne nepodrobil súdnej kontrole neprijateľnosti zmluvných podmienok pri posudzovaní žalobcom uplatneného nároku, čím došlo k vydaniu platobného rozkazu v rozpore s vnútroštátnymi právnymi predpismi na ochranu spotrebiteľa, komunitárnym právom a ustálenou judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie.

19. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie zrozumiteľným spôsobom uviedol právne dôvody, pre ktoré návrhu žalovanej vyhovel. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súd prvej inštancie sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že odvolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu, teda k porušeniu práva na spravodlivý proces. (Pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 23.11.2010, sp. zn. 5 Cdo 218/2010, uznesenie Ústavného súdu SR z 08.06.2006, I. ÚS 188/06)

20. Judikatúra súdov, vrátane Európskeho súdu pre ľudské práva, nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. (Pozri rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04)

21. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, správne vyhodnotil jednotlivé dôkazy, ako aj správne právne vec posúdil. Z týchto dôvodov odvolací súd považuje odvolanie žalobcu za nedôvodné a vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd rozsudok potvrdzuje ako vecne správny (§ 387 C.s.p.).

22. O trovách odvolacieho konania rozhodne súd v konečnom rozhodnutí vo veci samej.

23. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).